
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

היפותזת ספיר-וורף - 36639

תאריך עדכון אחרון 26-07-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: בלשנות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): מלכה רפפורט חובב

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: malkahovav@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שלישי 10:30 - 12

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

משחר ההיסטוריה ההגות נבחנו הקשר בין שפה למבנה המנטאלי של האדם מחד גיסא והקשר בין שפה לבין תרבות דוברי השפה מאידך גיסא. בין השאלות שנבחנו על ידי הוגי דעות מתרבויות שונות: האם המבנה המנטאלי של האדם קובע או אפילו מאפשר תכונות בסיסיות של שפתו של אדם? או שמא דווקא שפתו של הדובר קובע היבטים מהותיים של דפוסי מחשבה של הדובר? עד כמה שפות יכולות להיות שונות זו מזו והאם השונות בין שפות משפיעה על מרכיבים של חשיבתו של הדובר? האם יש מתאם בין מרכיבים בסיסיים של תרבותה של חברה לבין תכונות בסיסיות של שפתה של אותה חברה?

במחצית הראשונה של המאה העשרים כתבו על נושאים אלו שני בלשנים אמריקניים - אדוארד ספיר ותלמידו בנימין לי וורף, ובהמשך בלשנים, פסיכולוגים, אנתרופולוגים ופילוסופים ייחסו להם עמדות ברורות בנושאים אלו והתייחסו למה שכונה "היפותיזת ספיר וורף" שלכאורה נותנת תשובות חד משמעיות לפחות לחלק מהשאלות הנ"ל.

בקורס זה ננסה להבין יותר לעומק את השאלות הנ"ל ולהבין את הקשר או חוסר הקשר בין תשובות אפשריות לחלק מהשאלות. נקרא מעט מכתביהם של ספיר וורף, לאחר שנבין את הרקע והסביבה האינטלקטואליים שבהם כתבו השניים. לאחר מכן

בעשורים האחרונים לראשונה נבחנו השאלות הנ"ל באופן אמפירי וברוב הקורס אנו נעסוק במחקרים שניסו לתת תשובות מעוגנות בממצאים מדעיים לשאלות הללו. נתייחס גם לשאלה של אוניברסליות לעומת גיוון בשפות.

מטרות הקורס:

להבין את משמעותן של הוויכוחים בנוגע להיפותיזת ספיר וורף
להכיר עבודה מחקרית המנסה לבחון את השאלות המהותיות מבחינה אמפירית

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לקרוא מאמרים בנוגע להפוזת ספיר וורף ולבחון אותם באופן ביקורתי

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטאליות ודיון בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. הקדמה - על מה אנו בכלל מדברים?

-
- קריאה: Keil and Bloom ;Woodbury ;Pullum
2. הרקע להגותם של ספיר וורף: רבו של ספיר - פראנז בועז
קריאה: Boaz
3. מכתביו של ספיר
קריאה: Sapir
4. מכתביו של וורף
קריאה: al et Regier ;Whorf
5. בחינת היפותזת ספיר וורף I: קידוד ותפישת צבע
קריאה: Kay and Regier ;Kempton and Kay
6. בחינת היפותזת ספיר וורף II: חשיבה מרחבית
קריאה: Gleitman and Li ;al et Majid
7. בחינת היפותזת ספיר וורף III: קטגוריזציה של עצמים - ספיר, לא ספיר
קריאה: Gaskins and Lucy ;Snedeker and Li ,Barner
8. בחינת היפותזת ספיר וורף IV: זמן
קריאה: Boroditsky
9. בחינת היפותזת ספיר-וורף: שפות האמזונס
קריאה: al et Nevins ;Everett ,Gordon

חומר חובה לקריאה:

- David Barner, Peggy Li, and Jesse Snedeker (2010) "Words as Windows to Thought: The Case of Object Representation," *Current Directions in Psychological Science*.
- Bloom, Paul and Frank Keil (2001) "Thinking Through Language," *Mind and Language* 16.4.
- Boas, Franz (1911) Introduction. *Handbook of American Indian Languages*, Vol. 1, p. 1-83. Bureau of American Ethnology, Bulletin 40. Washington: Government Print Office (Smithsonian Institution, Bureau of American Ethnology).
- Boroditsky, Lera, Orly Fuhrman, Kelly McCormick (2010) "Do English and Mandarin speakers think about time differently?" *Cognition*
doi:10.1016/j.cognition.2010.09.010
- Daniel Everett (2005) "Cultural Constraints on Grammar and Cognition in Pirahã", *Current Anthropology*, volume 46, number 4.
- Gordon, Peter (2004) "Numerical Cognition without Words: Evidence from Amazonia," *Science* 306.
- Kay, Paul and Willet Kempton (1984) "What is the Sapir-Whorf Hypothesis?"
American Anthropologist 86.

-
- Li, P., & Gleitman, L. (2002). Turning the tables: Spatial language and spatial cognition. *Cognition*, 83.
- Lucy, J., & Gaskins, S. (2001). Grammatical categories and the development of classification preferences: A comparative approach. In M. Bowerman & S. Levinson (eds.), *Language acquisition and conceptual development*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Asifa Majid, Melissa Bowerman, Sotaro Kita, Daniel B.M. Haun and Stephen C. Levinson (2004) "Can Language Restructure Cognition?" *Trends in Cognitive Science*, 8.
- Nevins, Andrew, David Pesetsky, and Cilene Rodrigues (2009) "Pirahã Exceptionality: A Reassessment." *Language* 85, no. 2.
- Regier, Terry and Paul Kay (2009) "Language, Thought and Color: Whorf was Half Right," *Trends in Cognitive Science*.
- Terry Regier, Alexandra Carstensen , Charles Kemp (2016) " Languages Support Efficient Communication about the Environment: Words for Snow Revisited" *PLoS ONE* 11(4): e0151138. doi:10.1371/journal.
- Sapir, Edward (1929) "The Status of Linguistics as a Science," *Language* 5
- Sapir, Edward (1924) "The Grammarian and his Language," in *Selected Writings of Edward Sapir*, David Mandelbaum, ed. University of California Press.
- Whorf, Benjamin Lee (1941) "The Relation of Habitual Thought and Behavior to Language," from Whorf (1956) *Language, Thought and Reality*, MIT Press.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
 מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 70 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 10 %
 הגשת עבודה 20 %
 הגשת תרגילים 0 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: